

Dosarul nr. 3ra-1181/23
2-23161448-01-3ra-28112023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. A. Balan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

01 decembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Boris Talpă
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului depus de Sergiu Stanciu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Stanciu Sergiu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Acțiune și Solidaritate” (candidat la funcția de Primar în municipiul Orhei) împotriva Consiliului electoral de circumscripție electorală raională Orhei nr. 25 și Consiliului electoral al circumscripției electorale municipiul Orhei nr. 25/1, persoană terță Tatiana Cociu, concurent electoral din partea Partidul Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” (candidat la funcția de Primar în municipiul Orhei), cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Sergiu Stanciu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” și a fost menținută hotărârea din 18 noiembrie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

c o n s t a ț ă :

La data de 13 noiembrie 2023, Sergiu Stanciu a depus prin intermediul poștei electronice o acțiune în contencios administrativ, înregistrată la 14 noiembrie 2023, împotriva Consiliului electoral de circumscripție electorală raională Orhei nr. 25 și Consiliului electoral al circumscripției electorale mun. Orhei nr. 25/1, persoană terță concurentul electoral Tatiana Cociu din partea Partidul Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” cu privire la anularea Hotărârii nr. 241 din 10 noiembrie 2023 emisă de Consiliul electoral al circumscripției electorale Orhei nr. 25 și a Hotărârii Consiliului electoral al circumscripției electorale mun. Orhei nr. 75 din 05 noiembrie 2023; obligarea Consiliului electoral al circumscripției electorale Orhei nr. 25/1 de a emite o hotărâre prin care să dispună anularea înregistrării în calitate de concurent electoral la funcția de primar în mun. Orhei, a dnei Tatiana Cociu, din

partea PP „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” (excluderea din cursa electorală).

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la data de 05 noiembrie 2023 Consiliul electoral de circumscripție electorală raională Orhei nr. 25, prin Hotărârea nr. 75, a decis să declare lipsa competenței sale privind examinarea contestației/sesizării dlui Sergiu Stanciu, înregistrat în calitate de concurent electoral la funcția de primar în mun. Orhei din partea PP „PAS”, făcând referire la art. 48/1 alin. (7) și art. 400 din Codul contravențional, precum că încălcările respective se constată și se examinează de către organul de poliție, iar Consiliul electoral de circumscripție raională Orhei nr. 25, prin Hotărârea nr. 241 din 10 noiembrie 2023 a respins ca fiind neîntemeiată contestația/sesizarea nr. 07 din 03 noiembrie 2023 a concurentului electoral Sergiu Stanciu.

A menționat reclamantul că drepturile stipulate în art. 38 din Constituția Republicii Moldova, fac parte din drepturile politice ale cetățenilor Republicii Moldova și au ca obiect de reglementare participarea cetățenilor la guvernare. Din prevederile constituționale stipulate în art. 2 alin. (1), rezultă drepturile electorale fundamentale: dreptul de a alege și de a fi ales. Aici sunt consacrate și principiile participării cetățenilor Republicii Moldova la alegeri, care se fac prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Pactul internațional cu privire la Drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966, la care se face referință în art.4 din Constituție, prevede că orice cetățean are dreptul și trebuie să aibă posibilitatea, fără nici o discriminare și fără restricții rezonabile, de a alege și de a fi ales, în cadrul unor alegeri periodice, oneste, cu sufragiu universal și egal și cu scrutin secret, asigurând exprimarea liberă a voinței alegătorului. A constatat reclamantul că prevederile constituționale sunt în concordanță cu standardele internaționale în general recunoscute și obligatorii pentru state în materia alegerilor. La caz, misiunea Comisiei Electorale Centrale și a organelor subordonate este de a crea și organiza condiții optime pentru exercitarea de către cetățenii acestei țări a dreptului constituțional de a alege și a fi ales în cadrul alegerilor libere, secrete și corecte, inclusiv și la alegerile locale generale din data de 05 noiembrie 2023, art.18 în coroborare cu art. 37 din Codul electoral.

A susținut reclamantul că, este certă prezența încălcărilor grave ale prevederilor Codului electoral, prin acțiunile candidatului la postul de primar al mun. Orhei din partea Partidului Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei”, dna Tatiana Cociu, prin mai multe încălcări: 1) organizarea întâlnirilor ilegale, folosind banii publici și resursa administrativă în municipiului Orhei, prin organizarea de ospete, cu bucate diverse și produse alimentare în incinta Casei de Cultură Orhei, de către însuși Secretarul Consiliului Raional, pentru alegători din surse financiare ilegale oferite de partidul declarat neconstituțional „Șor”, în scopul determinării alegătorilor să aleagă anume pe doamna Tatiana Cociu, drept dovadă fiind anexate poze și video în Power Point la prezenta acțiune, precum și probe transmise de Inspectoratul de Poliție Orhei la data de 10 noiembrie 2023 la interpelarea sa, și anume încheieri, rapoarte, procese contravenționale, sesizări, prin care s-a constatat cu certitudine faptul că a fost propus de către membru Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” dna Șpag Evghenia, suma de 1000 de lei unui alegător, pentru a o vota pe Tatiana Cociu și Partidul Politic „Forța de Alternativă și Salvare Moldova”, alte încălcări, care demonstrează clar nerespectarea art. 54 alin. (6) lit. a) din Codul

electoral, prin oferirea alegătorilor/susținătorilor bani, bunuri, inclusiv produse alimentare, băuturi în scopul determinării alegătorului/susținătorului să își exercite sau să nu își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor. De către organul de poliție a fost sesizată Comisia Electorală Centrală și Centrul Național Anticorupție, cu privire la încălcarea Codului Electoral de către Partidul Politic „Forța de Alternativă și Salvare Moldova”, prin faptul că la data de 04 noiembrie 2023, ora 15.00, în clădirea Primăriei Orhei, în sala festivă de la etajul 1, a fost organizată o întrunire cu reprezentanții **Partidului Politic „Șansa”, renaștere, alternativa** unde au participat aproximativ 50 de persoane, fiind prezidată de către însuși Vicepreședintele raionului Orhei - Cravcenco Marina și Viceprimarul mun. Orhei - Cojocari Cristina, în cadrul căreia persoanelor prezente li s-a cerut să lucreze toată noaptea (să distribuie materiale electorale), pentru a îndemna populația să voteze pentru Partidul Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei”. În același timp în presă sunt investigații publice asupra legăturii dintre Partidul „Șansa” cu Partidul „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și Partidul „ȘOR”, de ex: „Jurnalista Tatiana Cociu, candidata partidului „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei”, susținută de liderul „Șansă”, Alexei Lungu, după ce acesta a fost exclus din alegeri, a câștigat scrutinul la Orhei, în timp ce Comisia pentru Situații Excepționale (CSE) a decis anularea înregistrării la alegerile locale generale a tuturor candidaților Partidului „Șansă”, cu două zile înaintea scrutinului electoral. Decizia a fost luată în contextul raportului prezentat de Serviciul de Informații și Securitate (SIS) privind atacurile asupra Republicii Moldova și implicarea Federației Ruse în alegerile din Republica Moldova, Partidul „Șansa” fiind finanțat de către Partidul „ȘOR” declarat neconstituțional.

A considerat reclamantul că, Hotărârile Consiliului electoral de circumscripție electorală raională Orhei nr. 25 și Consiliului electoral al circumscripției electorale mun. Orhei nr. 25/1, sunt vădit nemotivate, neîntemeiate și pasibile de anulare, deoarece autoritățile au examinat absolut superficial contestația/cererea prealabilă depuse, fără a intra în esența tuturor argumentelor dar și a probelor pertinente prezentate. Hotărârea Consiliului electoral de circumscripție electorală raională Orhei nr. 25 cu nr.241 din 10 noiembrie 2023, urmează a fi anulată și prin prisma faptului neexaminării circumstanțelor expuse de către contestatar legat de finanțarea ilegală a Partidului Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei”, concurent electoral Tatiana Cociu, prin prisma prevederilor art. 50, 54 alin. (5) și (6), art. 56, 57, 58 art. 70 alin. (6) și (13) din Codul electoral. Or, conform informației de la Comisia Electorală Centrală, Partidul Politic „Forța de Alternativa și de Salvare a Moldovei” nu are fond electoral, nu prezintă rapoarte financiare obligatorii și respectiv nu au nici o dovadă a provenienței banilor utilizați la cheltuielile pentru campania electorală. Autoritatea a lăsat fără o examinare legală și probantă și argumentul contestatorului cu privire la acțiunile de agitație electorală interzisă, prevăzută la art. 52 din Codul contravențional, în partea discursului de ură și/sau instigarea la discriminare în cadrul perioadei electorale și/sau în materialele de agitație electorală.

Subsecvent a accentuat și faptul omiterii de către autoritate a examinării și remiterii conform competenței a contestației depuse către organele Ministerului Afacerilor Interne pentru a fi examinate acțiunile concurenților electorali prin prisma prevederilor art. 181/1, 181/2 și 181/3 din Codul penal, or, acțiunile de încălcare a

modului de gestionare a mijloacelor financiare ale partidelor politice sau ale fondurilor electorale și acțiunile de finanțare ilicită cad sub incidența normelor penale.

În drept, reclamantul s-a bazat pe dispozițiile art. 189-229 din Codul administrativ, art. 117 din Codul de procedură civilă, art. 91, 92, 94, 98 alin. (1), 101 alin. (2), lit. b), 102 alin. (5) lit. f), 54, 50, 56, 57 și 58 din Codul electoral.

Urmare a motivelor de fapt și de drept prezentate supra, a solicitat Sergiu Stanciu, admiterea prezentei contestații și anularea Hotărârii nr. 75 din 11 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Orhei nr. 25/1 și a Hotărârii nr. 241 din 10 noiembrie 2023 al Consiliul electoral de circumscripție raională Orhei nr. 25, precum și obligarea Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Orhei nr.25/1, de a emite o hotărâre prin care să dispună anularea înregistrării în calitate de concurent electoral la funcția de primar în mun. Orhei, a dnei Tatiana Cociu, din partea Partidului Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” (excluderea din cursa electorală).

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, acțiunea înaintată de Sergiu Stanciu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Acțiune și Solidaritate”, a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 238-246, vol. I).

La data de 21 noiembrie 2023 Sergiu Stanciu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Acțiune și Solidaritate”, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 18 noiembrie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă în sensul formulat (f.d. 2-9, vol. II).

Prin decizia din 24 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Sergiu Stanciu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Acțiune și Solidaritate” împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

În susținerea soluției sale instanța de apel a stabilit că, în speță obiect al controlului judecătoresc, constituie Hotărârea nr. 75 din 05 noiembrie 2023 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipiului Orhei nr. 25/1 „Cu privire la examinarea contestației Partidului Acțiune și Solidaritate” și Hotărârea nr. 241 din 10 noiembrie 2023 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Orhei nr. 25.

Instanța de apel a reținut că, prin Hotărârea nr. 75 din 05 noiembrie 2023 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipiului Orhei nr. 25/1, s-a declarat lipsa competenței privind examinarea contestației a dlui Stanciu Sergiu și s-a dispus readresarea acesteia către Inspectoratul de Poliție Orhei, iar, prin Hotărârea nr. 241 din 10 noiembrie 2023 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Orhei nr. 25, s-a acceptat spre examinare cererea prealabilă împotriva Hotărârii nr. 75 din 05 noiembrie 2023, depusă de Stanciu Sergiu și s-a dispus examinarea în fond a contestației înregistrată cu nr. 07 din 05 noiembrie 2023, fiind luată hotărârea de a respinge ca neîntemeiată contestația depusă de Stanciu Sergiu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Acțiune și Solidaritate”;

Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Orhei nr. 25, examinând cererea prealabilă împotriva Hotărârii nr. 75 din 05 noiembrie 2023 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipiului Orhei nr. 25/1, a adoptat o nouă soluție pe marginea cererii prealabile, concluzionând că contestația este admisibilă,

dar neîntemeiată în fond, astfel Completul de judecată al instanței de apel a efectuat controlul judecătoresc asupra Hotărârii nr. 241 din 10 noiembrie 2023 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Orhei nr. 25.

Instanța de apel a menționat că, în sesizarea dlui Stanciu Sergiu depusă la Comisia Electorală Centrală la data de 03 noiembrie 2023, înregistrată cu nr. de intrare CEC-10ALG/61, readresată spre examinare după competență Consiliului electoral al circumscripției electorale orășenești Orhei nr. 25/1, autorul sesizării - Stanciu Sergiu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Acțiune și Solidaritate”, candidat la funcție de primar al municipiului Orhei, a solicitat anularea înregistrării candidatului pentru funcția de primar al municipiului Orhei, Cociu Tatiana, PP „Forța de Alternativă și de Solidaritate a Moldovei”, invocând următoarele motive:

- 1) Încălcarea prevederilor art. 70 alin. (6) și (13) din Codul electoral, exprimată prin:
 - *organizarea la data de 2 noiembrie 2023, la ora 15.00, de Consiliul Raional Orhei, condus de gruparea Șor, a unui eveniment cu muzică și distracții pentru copii, oferirea dulciurilor gratuit, în cartierul de pe str. Vasile Lupu nr. 4 din or. Orhei. În opinia lui Stanciu Sergiu, astfel s-a constatat o manipulare prin copii cu opinia alegătorilor, luând în considerare că gruparea Șor a declarat public susținerea pentru doi concurenți electorali PP Șansă, Alexei Lungu și a PP Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei, Cociu Tatiana;*
 - *organizarea în aceeași zi de către partidul politic declarat neconstituțional Șor și rețeaua de partid teritorială și locală a celor două partide menționate supra, mai multor adunări masive, cu instalarea de ecrane led în câteva micro-sectoare ale orașului Orhei, aducerea organizată cu autocare și microbuze destinate copiilor oameni din diferite sate ale r. Orhei și chiar din alte raioane ale țării;*
 - *amenajarea la una din aceste adunări, în fața Casei de Cultură din Orhei, în incinta edificiului mai multor mese cu bucate și băuturi;*
- 2) Încălcarea prevederilor art. 54 alin. (5) lit. b) și alin. (6) lit. a) Cod electoral, exprimată prin:
 - *organizarea ilegală de către gruparea Șor a adunărilor, evenimentelor pentru copii, cu folosirea banilor publici și resursei administrative în oraș/satele raionului, organizarea ospățurilor pentru alegători din surse financiare netransparente și ilegale care vin de la o grupare criminală.*

În concluzie, în sesizarea adresată organului electoral, Sergiu Stanciu a invocat că: „este evidentă legătura logică dintre PP „Șor” declarat neconstituțional și PP „Șansă”, Alexei Lungu sau ca rezervă, PP „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei”, Cociu Tatiana. Mai mult, campania electorală a acestor două partide menționate supra este finanțată din resurse financiare ilegale și nedeclarate ale grupării criminale „Șor”.

Astfel, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 38 din Constituția RM, art. 2 alin. (1), 3, 22 alin. (1), 91 alin. (1)-(3), 194 alin. (1), 219 din Codul administrativ, art. 2, 56 alin. (6) lit. a) și alin. (7), 96, 102 alin. (1) și (5) lit. f) din Codul electoral și a stabilit că prima instanță a ajuns la o concluzie corectă despre netemeinicia acțiunii reclamantului Sergiu Stanciu.

Deci, în susținerea sesizării adresate organului electoral, prin care s-a solicitat anularea înregistrării Tatiane Cociu, candidat pentru funcția de primar al municipiului Orhei, contestatarul Stanciu Sergiu a prezentat un set de materiale foto și video, care în opinia sa ar servi temei pentru anularea înregistrării concurentului electoral Cociu Tatiana.

În acest sens, instanța de apel aplicând prevederile art. 54 alin. (6) și (7) din Codul electoral, a concluzionat că, instanța de judecată nu are competențe de a substitui organele electorale sau alte autorități, în instrumentarea cazurilor de constatare a încălcărilor legale, ce țin de oferirea alegătorilor/susținătorilor a banilor, bunurilor, inclusiv produse alimentare, băuturi alcoolice și produse din tutun, să presteze servicii ori să acorde alte foloase, inclusiv din ajutoare umanitare sau din alte acțiuni de binefacere, în scopul determinării alegătorului/susținătorului să își exercite sau să nu își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor, care ar servi ca temeiuri de anulare a înregistrării concurentului electoral, prevăzute de art. 102 alin. (5) din Codul electoral.

Cu referire la criticile formulate de reclamant cu privire finanțarea ilegală a PP „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei”, Completul de judecată al instanței de apel a considerat că instanța de fond just a notat prevederile art. 26 alin. (1) lit. c)-g), k) din Codul electoral, că atribuția de verificare a finanțării partidelor politice, îi revine nemijlocit Comisiei Electorale Centrale.

Astfel, instanța de apel a apreciat critic argumentul apelului că, în speță, ar fi aplicabile prevederile art. 54 alin. (6) lit. a) Cod electoral, în privința candidatului Cociu Tatiana, pe motiv că ultima ar fi comis în acest sens mai multe încălcări, iar una din aceste încălcări ar reprezintă organizarea întâlnirilor ilegale, folosind banii publici și resursa administrativă a mun. Orhei.

Or, apelantul contrar prevederilor art. 96 din Codul electoral, a eșuat să probeze faptele pe care își întemeiază pretențiile formulate, și anume că evenimentele din 02 noiembrie 2023 în municipiul Orhei, au fost organizate anume de Tatiana Cociu sau de reprezentanții Partidului Politic din partea căruia aceasta a fost desemnată în calitate de candidat pentru funcția de primar.

Cu atât mai mult, însuși reclamantul Stanciu Sergiu, în sesizarea din 03 noiembrie 2023 adresată organului electoral, a invocat că evenimentul cu muzica și distracția din 02 noiembrie 2023 în municipiul Orhei a fost organizat de Consiliul raional Orhei, or, la dosar lipsește vreo probă confirmativă că Tatiana Cociu ar fi angajată în cadrul Consiliului raional Orhei și că a participat nemijlocit la organizarea evenimentelor descrise.

Un alt temei invocat de apelant pentru anularea înregistrării concurentului electoral Tatiana Cociu, ar reprezintă probele transmise de Inspectoratul de Poliție Orhei la data de 10 noiembrie 2023, la interpelarea lui Sergiu Stanciu, și anume: încheieri, rapoarte, procese contravenționale, sesizări, prin care s-ar fi constatat cu certitudine, cum a fost propus de către membru PP „FASM” suma de 1000 lei unui angajator, pentru a o vota pe Tatiana Cociu și PP „FASM”, apelantul făcând trimitere la procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 06 082541 din 09.11.2023, la fel fiind făcută trimitere la mai multe acte emise de IP Orhei la data de 09 noiembrie 2023 asupra acțiunilor concurentului electoral din 04 noiembrie 2023.

În acest context, instanța de apel a menționat că, în speță, obiect al controlului judecătoresc constituie actele administrative emise de organele electorale asupra

sesizării concurentului electoral Stanciu Sergiu, depusă la CEC la data de 03 noiembrie 2023 și înregistrată cu nr. de intrare CEC-10ALG/61, ulterior readresată Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipiului Orhei nr. 25/1, după competență.

Respectiv, instanța de judecată nu este în drept să dea apreciere probelor, date ulterior perioadei descrise în sesizare, adresată organului electoral la 03 noiembrie 2023.

Cât privește probele cu privire la eventuale încălcări invocate de reclamant, acestea pot verificate în procesul de validare a rezultatelor alegerilor, motiv pentru care la moment instanța de apel nu poate excede obiectul acțiunii dedusă judecății.

La data de 27 noiembrie 2023, ora 16:42, Sergiu Stanciu a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărâri primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat.

În motivarea recursului a indicat circumstanțele de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de apel și cererea de chemare în judecată.

Suplimentar a invocat că instanța de fond și instanța de apel au emis acte judecătorești cu aplicarea eronată a normelor de drept material și normelor de drept procedural, în deosebi a Codului electoral, Codului administrativ dar și a Codului de procedură civilă.

În speță Curtea de Apel Chișinău nu a motivat în nici un fel respingerea argumentelor și a probelor invocate de Sergiu Stanciu în susținerea poziției sale. O asemenea abordare privează recurentul de posibilitatea de a cunoaște motivele reale ale respingerii acțiunii și de posibilitatea de a reacționa în propria cale de atac împotriva soluției adoptate de instanța de judecată.

La data de 28 noiembrie 2023, ora 15:13, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei electronice a expediat Consiliului electoral de circumscripție electorală raională Orhei nr. 25 și Consiliului electoral al circumscripției electorale municipiul Orhei nr. 25/1, persoanei terțe Tatiana Cociu pentru notificare recursul depus de Sergiu Stanciu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

Prin intermediul poștei electronice, la 30 noiembrie 2023, ora 10:32, și ora 11:04 Consiliului electoral al circumscripției electorale municipiul Orhei nr. 25/1 și Tatiana Cociu, concurent electoral din partea Partidul Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” au depus referințe, prin care au solicitat declararea recursului depus de Sergiu Stanciu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2023, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 95 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (în vigoare de la 01 ianuarie 2023), în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.

Alineatul 8 al aceluiași articol stipulează că, înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).

Conform extrasului din poșta electronică cu adresa stanciusmail@gmail.com, decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului prin poșta electronică la 24 noiembrie 2023 (f.d. 42, vol. II).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă prin poșta electronică la 27 noiembrie 2023 (f.d. 47-53, vol. II).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Sergiu Stanciu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul ne devolutiv al recursului,

dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recurs de către Sergiu Stanciu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Sergiu Stanciu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor de către instanțele de judecată în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretenției interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus Sergiu Stanciu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral, art. 230, art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Sergiu Stanciu, concurent electoral din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Boris Talpă

Mariana Pitic